

**Biblioteca ASTRA,
Corpul B**

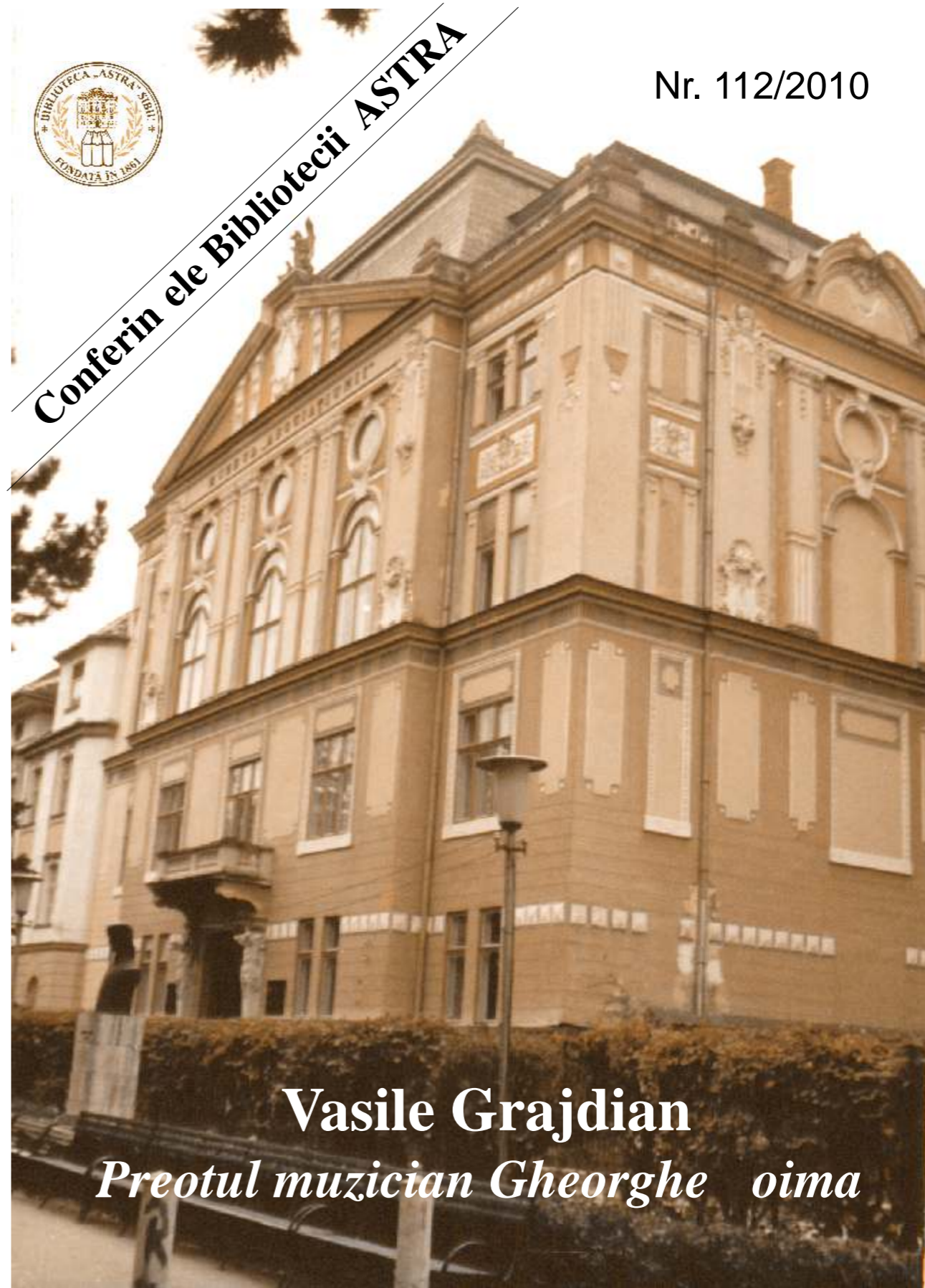

Foto: Daniela Rusu

Conferințele Bibliotecii ASTRA

Nr. 112/2010

Vasile Grajdian
Preotul muzician Gheorghe oima

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU

Conferințele Bibliotecii ASTRA:

Vasile Grajdian: *Preotul muzician Gheorghe Șoima*

Coordonatorul colecției: **Onuc Nemeș-Vintilă**
Grafică copertă: **Daniela Rusu**
Editor: **Ioana Butnaru**

Lucrare realizată la tipografia Bibliotecii ASTRA
Tiraj: 15 exemplare

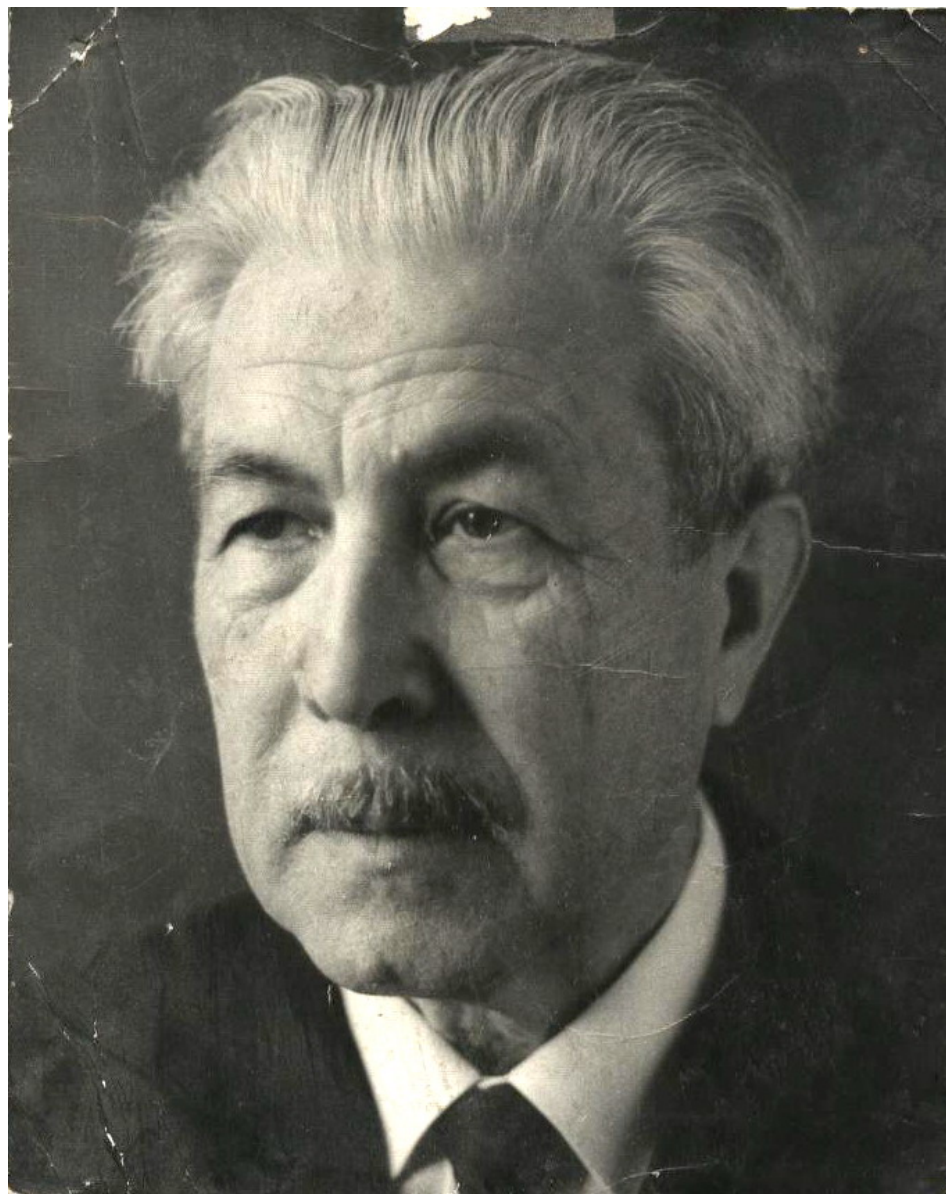
*Versiunea în format electronic a conferinței se află la Biblioteca ASTRA,
Compartimentul Colecții Speciale*

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU

Str. George Barițiu, nr. 5/7
550178 Sibiu/România

Tel: +40 269 210551
Fax: +40 269 215775
Internet: www.bjastrasibiu.ro
E-mail.: bjastrasibiu@yahoo.com

ISSN: 1843 - 4754

Gheorghe Șoima
(1911 - 1985)

Biografie

GRĂJDIAN VASILE, preot, profesor, muzicolog, dirijor și compozitor. N. 1 ianuarie 1953 în București. Studii la Liceul de Muzică Nr.1 din București (1967-1971), Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din București (1971-1975) și Institutul Teologic Universitar din Sibiu (1986-1990), azi Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna”, la care a obținut titlul de doctor (1997); bursier la Facultatea de Teologie Catolică a Universității din Viena (1994-1996). Profesor de vioară la Liceul de Muzică și Arte din Sibiu (1975-1979) și colaborator, în aceeași perioadă, al Filarmonicii de Stat Sibiu. Instrumentist (violonist) titular sau colaborator în diferite orchestre simfonice (Orchestra Simfonică a Armatei, „Quod libet musicum“ etc) și formații muzicale (ale Televiziunii, Cinematografiei, Electrecordului etc.), organizând totodată grupuri camerale (1975-1986). Hirotonit diacon și preot în 1990. Asistent pentru disciplina Muzică bisericească și Ritual (1990-1992), lector (1992-2000), conferențiar (2001-2004), profesor (din 2004) la Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna“ din Sibiu. Dirijor al Corului Bărbătesc al Facultății de Teologie „Andrei Șaguna” (din 1990) și al Corului Catedralei Mitropolitane din Sibiu (1992-2007). Preot-duhovnic al Ligii Tineretului Ortodox (1990-1994) și al Asociației Ortodoxe pentru o Lume Nouă din Sibiu (din 2001). Secretar științific al Facultății de Teologie (1999-2004 și din 2008), director al Colegiului universitar (2004-2008) și membru al Senatului Universității „Lucian Blaga” din Sibiu (2000-2008). Director proiecte de cercetare (Cercetarea sistematică și valorificarea tezaurului de oralitate al cântării de strună

din bisericile Arhiepiscopiei Sibiului, 2002-2004 etc.). Consultant artistic al Filarmonicii de Stat Sibiu (2001-2008), dirijând orchestra simfonică a filarmonicii sibiene în cca.140 concerte educative. Participant la peste 50 de congrese, conferințe și simpozioane naționale sau internaționale de muzicologie și teologie. Membru al Asociației Internaționale pentru Imnologie (IAH, din 1992) și al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România (din 2003).

Lucrări principale: *Cântarea ca teologie - Studii și articole de teologie a cântării liturgice* (Sibiu, 1998); *Teologia cântării liturgice în Biserica Ortodoxă - Aspecte de identitate a cântării liturgice ortodoxe* (Sibiu, 2000 - teză de doctorat); *Cântări religioase, colinde și lucrări instrumentale* (Sibiu, 2000); *Aspects homilétiques dans les Stichera Eothina de Léon VI le Sage* (Sibiu, 2001); *Elemente de cântare bisericească și tipic* (2002); *Cântăreți bisericești din Ardeal, Vol.I*, (Sibiu, 2003, în colaborare cu lect.dr.Sorin Dobre, prep.ing.Grecu Corina, bibliotecar-arhivist ing.Streza Iuliana); *Vol. II* (2004, în colaborare cu pr.lect.dr.Sorin Dobre); *Vol. III* (2005); *Oralitatea cântării bisericești din Ardeal* (Sibiu, 2004); *Cântarea liturgică ortodoxă din sudul Transilvaniei*, (Sibiu, 2007, în colaborare cu pr.lect.dr.Sorin Dobre, prep.ing.Grecu Corina, bibliotecar-arhivist ing.Streza Iuliana); *Studii de teologie immografică* (Sibiu, 2008). Editor culegeri de cântări bisericești (*Cântările Sfintei Liturghii* pentru cor mixt, din repertoriul Corului Catedralei Mitropolitane, Sibiu, 1998; *Lucrări corale religioase și colinde* ale Prof.Vicențiu Fântână, Sibiu, 2002 etc.). Alte cca.150 de studii, articole, cronici și recenzii publicate în volume colective, reviste și periodice de specialitate sau bisericești ("Die Musik in Geschichte und Gegenwart"-Bd.7/1997, "Revista Teologică", "Acta Musicae Byzantinae", "IAH-

Internationalen Arbeitsgemeinschaft für Hymnologie Bulletin”, “Studii și cercetări de istoria artei”, “Altarul Banatului”, “Teologia”-Arad, „Telegraful Român”, „Îndrumător bisericesc” etc.).

Compoziții corale (pentru cor mixt și în varianta pentru cor bărbătesc, prezentate în concert, înregistrate, unele publicate în vol. *Cântări religioase, colinde și lucrări instrumentale*, Sibiu, 2000): *Stihuri din Psalmul 54* (1994); *Cântecu' ăl mare* (1994); *Dalbe și iar dalbe* (arm. pentru cor bărbătesc, 1996); *Colinda Părintelui Pătru* (pentru cor bărbătesc, 1994; pentru cor mixt, 1997); *Colinda copiilor* (1998); *Dumnezeu este Domnul* (2000); *În orașul Vișlaim* (2000); *Colindă de flăcăi* (2000); *Lăuda-vor cerurile - Ps.88,6* (2003); *Lumina lui Hristos* (Imnul celei de A III-a Adunări Ecumenice Europene, Sibiu 4-9 septembrie 2007, publicat în *Culegerea de cântece a Adunării Ecumenice*, nr.1).

Bibliografie: Mircea Păcurariu, *Dicționarul teologilor români*, ed.a II-a, București, 2002, p. 516; Viorel Cosma, *Muzicieni din România*, vol. III, București, 2005, p. 221-222; Alexandru Toma-Firescu, Ionuț-Adrian Pătularu, *Filarmonica de Stat Sibiu (file de arhivă istorică și sentimentală)*, Editura SITECH, Craiova, 2007, p.181-183.

Din această serie au apărut conferințele:

Octavian Paler	<i>Autoportret într-o oglindă spartă</i>	1
Constantin Noica	<i>Eminescu – omul deplin al culturii românești</i>	2
Horia Bernea	<i>Evocat de: Andrei Pleșu, Sabin Adrian Luca, Ion Onuc Nemeș</i>	3
Rodica Braga	<i>Anul 2000. Simple exerciții de sinceritate</i>	4
Mircea Braga	<i>Întoarcerea ex- librisului</i>	5
Ion Agârbiceanu	<i>Către un nou ideal – 1931 –</i>	6
Ion Agârbiceanu	<i>Necesitatea din care a răsărit <<ASTRA>></i>	7
Inaugurarea Bibliotecii ASTRA, Corpul B, 1 ianuarie 2007	8
Pr. Acad. Mircea Păcurariu	<i>– Mitropolitul Andrei Șaguna – 200 de ani de la naștere</i>	9
Ioan Lupaș	<i>Viața și activitatea lui Gheorghe Barițiu</i>	10
Victor V. Grecu	<i>Dreptul limbii</i>	11
Antonie Plămădeală	<i>A plecat și Constantin Noica</i>	12
Giovanni Ruggeri	<i>Muzeul de Icoane pe Sticlă din Sibiel</i>	13
Dorli Blaga	<i>În ciuda vremurilor de atunci, viața lui Blaga la Sibiu a fost frumoasă și luminoasă</i>	14
Octavian Goga	<i>La groapa lui Șaguna</i>	15

George Banu	<i>Actorul european</i>	16
Rita Amedick	<i>Podoabe pentru o sfântă a săracilor</i>	17
Basarab Nicolescu	<i>Întrebări esențiale despre univers</i>	18
Vasile Goldiș	<i>La mutarea bustului lui G. Barițiu în fața Muzeului Asociațiunii</i>	19
Eugen Simion	<i>Constantin Noica – arhitectura ființei</i>	20
Jan Urban Jarnik	<i>Un prieten sincer al poporului nostru</i>	21
Al. Dima	<i>George Coșbuc în Sibiu</i>	22
Octavian Goga	<i>Țăranul în literatura noastră poetică</i>	23
Răzvan Codrescu	<i>Doctorul Nicolae C. Paulescu sau Știința lui Scio Deum esse</i>	24
Victor V. Grecu	<i>Identitate. Unitate. Integrare – în spectrul globalizării</i>	25
Remus Rizescu	<i>Compozitorul slovac Jan Levoslav Bella și Sibiul</i>	26
Teodor Ardelean	<i>Limba înainte de toate și în toate</i>	27
Andrei Șaguna	<i>Românii s-au zbatut mai mult pentru limbă decât pentru viață</i>	28
Andrei Bârseanu	<i>Asociațiunea nu va face literatură și știință, ci numai va sprijini literatura și știința</i>	29
Iuliu Moldovan	<i>Problema Munților Apuseni</i>	30

Ion Duma	<i>Eminescu și românii din Ungaria</i>	31
Vasile Ladislau Pop	<i>„Luptele politice nu numai că ne-au răpit timpul, dar au înstrăinat frați de către frați”</i>	32
Vasile Ladislau Pop	<i>“Numai lumina, numai cultura ne poate mântui: cultura și lumina trebuie să ne dea putere în brațe, ca să ne știm apăra viața, și minte și înțelepciune spre a ne ști conserva și înmulți cele trebuincioase întru susținerea vieții”</i>	33
Vasile Ladislau Pop	<i>«(...)În loc de a trage unii într-o parte, alții în alta, în loc de a lucra unii spre stricarea și slăbirea altora ca să ne ridicam persoanele noastre (...)»</i>	34
Sebastian Stanca	<i>Pastelele lui Alecsandri</i>	35
Andrei Bârseanu	<i>„Oamenii mari se cunosc după seriozitatea cu care tratează chiar și lucrurile mici”</i>	36
Andrei Șaguna	<i>„Suntem fiii unei patrii umane, culte și constituționale”</i>	37
George Barițiu, Iacob Bologa	<i>“Nici unu poporu care nu cultiva artile si industri 'a, nu are dreptu a se numerá între poporale civilisate”</i>	38
Acad. Radu P. Voinea	<i>Asociațiunea a avut un rol important în realizarea unității spirituale și naționale a tuturor românilor</i>	39
Vasile Ladislau Pop	<i>„Asociatiunea nutrește și conservă spiritul național, cultivă și conservă limba și prin aceasta existența națională”</i>	40

Iacob Bologa, dr. D. P. Barcianu	<i>Înființarea unei școli române de fete în Sibiu</i>	41
Iacob Bologa	<i>Numai dezvoltarea facultăților spirituale, numai luminarea minții, numai cultura cea adevărată, norocesc, fericesc pe om, va noroci și va ferici pe poporul român</i>	42
Iacob Bologa, dr. D. P. Barcianu	<i>Asociațiunea pentru înaintarea în cultură a femeii române</i>	43
Iacob Bologa	<i>Poporul român singur prin cultură poate să se înalțe la acea vază și demnitate care l-ar putea mântui de nenumăratele rele ce-l apasă</i>	44
Iacob Bologa	<i>Asociațiunea este de nespus folos nu numai pentru români ci și pentru popoarele conlocuitoare</i>	45
George Barițiu	<i>Raport general asupra stării Asociațiunii, 1889 ...</i>	46
Antonie Plămădeală	<i>Darul Asociațiunii către poporul român</i>	47
Ioan Mariș	<i>Lucian Blaga și Cercul Literar de la Sibiu</i>	48
Ioan Mariș	<i>Lucian Blaga și Cercul Literar de la Sibiu</i>	49
Elena Macavei	<i>Rolul Asociațiunii ASTRA în emanciparea femeii și educația copiilor</i>	50
Ioan Mariș	<i>Lucian Blaga și Emil Cioran (între afinitățile afective și refuzurile selective)</i>	51
Ștefan Pascu	<i>Rolul național-cultural al ASTREI</i>	52

Andrei Șaguna	<i>Munca este onoarea și reputația cea mai mare a omului</i>	53
Timotei Cipariu	<i>Școlile elementare sunt fundamentul culturii naționale și a literaturii naționale</i>	54
Timotei Cipariu	<i>Două gimnazii pentru înaintarea culturii naționale la Năsăud și Blaj</i>	55
Timotei Cipariu	<i>Cauzele naționale, prin bărbați energici, capabili de orice sacrificiu</i>	56
Cristofor I. Simionescu	<i>Astra și Țările Române</i>	57
Mihai Sofronie	<i>Vasile Stroescu, un filantrop aproape uitat</i>	58
Matei Pamfil	<i>Andrei Bârseanu și Asociațiunea</i>	59
Matei Pamfil	<i>Mitropolitul Andrei Șaguna și Asociațiunea</i>	60
Elena Macavei	<i>Călătorie în China</i>	61
Elena Macavei	<i>Glume, anecdote în publicațiile ASTREI</i>	62
Caius Iacob	<i>Matematica românească de la Gheorghe Lazăr la Traian Lalescu</i>	63
Nicolae Nicoară-Horia	<i>Schiță de portret – Atanasie Marian Marienescu</i>	64
Tatiana Benchea	<i>Creativitatea, izvor de energie</i>	65
Sergiu Găbureac	<i>Crizele și biblioteca publică</i>	66
Mihai Racovițan	<i>Sibiul în anul evenimentelor decisive – 1918</i>	67

Mihai Racovițan	<i>Rosturile Sibiului în revoluția română din Transilvania de la 1848-1849</i>	68
Antonie Plămădeală	<i>ASTRA – Ctitorii și ctitoriile ei</i>	69
Vasile Avram	<i>Sensuri bipolare în poezia lui Blaga</i>	70
Vasile Avram	<i>Ritual pentru Noica</i>	71
Vasile Avram	<i>Codul Eminescu</i>	72
Vasile Avram	<i>Modelul Cioran</i>	73
George Barițiu	<i>Unul din scopurile principale ale școlilor de fete este să împuțineze urmările triste ale blestemului care se numește lux, vanitate omenească, dacă nu le poate paraliza cu totul</i>	74
George Barițiu	<i>Meritul Asociațiunii constă în admirabila sa influență morală care o pătrunde în toate fibrele poporului nostru</i>	75
Diana Câmpan	<i>Constantin Noica – restituiri</i>	76
Diana Câmpan	<i>Aventura adevărului fără de sfârșit în cultură; Cultura – o utopie asumată</i>	77
Alexandru Dobre	<i>Asociațiunea Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român și Societatea Academică Română</i>	78
Valer Hossu	<i>Episcopul Dr. Iuliu Hossu – Trăirea în jurământul pentru sionul românesc</i>	79

Cornel Lungu	<i>Momente ale participării Sibiului la Revoluția din 1848-1849 în Transilvania. Locul și rolul Comitetului Națiunii Române</i>	80
	
Cornel Lungu	<i>Din legăturile “ASTREI” cu societăți academice și culturale române și străine 1861-1914</i>	81
	
Cornel Lungu	<i>Pașii poetului în cetate</i>	82
	
Ovidiu Hurduzeu	<i>Capitalismul cu conștiință și economia participativă</i>	83
	
Ion Bianu	<i>August Treboniu Laurian</i>	84
	
Ilie Moise	<i>Ilie Dăianu și spiritul Blajului</i>	85
	
Cornel Lungu	<i>Petiția Episcopiei Române Ortodoxe din Statele Unite ale Americii de Nord către președintele Woodrow Wilson</i>	86
	
Alexiu Tatu	<i>Mihai Viteazul în documentele Serviciului Județean Sibiu al Arhivelor Naționale</i>	87
	
Bianca Karda	<i>Odiseea plecării unor români ardeleni din județul Sibiu în America (1900-1914) reflectată în presa transilvăneană a vremii</i>	88
	
Eugenia Crișan	<i>Generalul francez Berthelot și România</i>	89
	
George Barițiu	<i>Adunarea generală a XXX-a a Asociațiunii Transilvane</i>	90
	

Constantin Cubleşan	<i>Mihai Eminescu – Cichul schillerian</i>	91
Constantin Cubleşan	<i>Ion Pop Reteganul – Folclorist și publicist</i>	92
Constantin Cubleşan	<i>Ioan Slavici – portret în oglinda timpului</i>	93
Mircea Braga	<i>Însemnări despre multiculturalitate</i>	94
Marius Laurian	<i>August Treboniu Laurian</i>	95
Keresztes Coloman Stefan, Eugenia Simona Keresztes	<i>Genii ale matematicii la Sibiu: Farkas Bolyai și János Bolyai.....</i>	96
Alexandru Sterca- Șuluțiu	<i>Nu este sub sôre natiune, care cu mai mare ardóre a animei sê-sî iubésca patrià sî vetr'a strabuniloru sei, cá Românulu</i>	97
Ioan Lupaș	<i>Înființarea „Asociațiunii“ și conducătorii ei</i>	98
Iosif Sterca Șuluțiu	<i>Discursul ținut la inaugurarea Muzeului istoric și etnografic și la deschiderea Expoziției, în 19 August st. N. 1905</i>	99
Ion Onuc Nemeș- Vintilă	<i>Bibliotecile publice din Olanda și misiunea lor: „Să facem o comunitate mai bună”</i>	100
Virgiliu Florea	<i>Anton Pann în reeditarea-model lui M. Gaster (1936)</i>	101
Horst Ernst Klusch	<i>Pe urmele strămoșilor habani</i>	102

Ion Agârbiceanu	<i>Raportul Secretariatului general al Secțiunilor literare-științifice ale „Astrei” dela 6 Iunie 1932 – 27 Mai 1933</i>	103
Liliana Popa	<i>Oameni și cărți în Sibiul de altădată</i>	104
Vasile Crișan	<i>Protecția patrimoniului cultural sibian. Istorie și actualitate</i>	105
George Barițiu	<i>Din istoria Asociațiunii (1861-1888)</i>	106
George Barițiu	<i>Raportul Asociațiunii după 31 ani</i>	107
Werner Schaal	<i>Noua Bibliotecă Universitară a Universității „Lucian Blaga” – Die neue Universitätsbibliothek der Lucian-Blaga-Universität</i>	108
Iarion Pușcariu	<i>Cuvântulă Presidială la deschiderea adunării generale a Asociațiunei transilvane, ținute la 10/22 și 11/23 Octobre a. c. în Năseudă</i>	109
Marin Diaconu	<i>Emil Cioran și Constantin Noica</i>	110
Marin Diaconu	<i>Emil Cioran și Nicolae Tatu</i>	111
Vasile Grajdian	<i>Preotul muzician Gheorghe Șoima</i>	112

Vasile Grajdian

PREOTUL MUZICIAN GHEORGHE ȘOIMA

(1911-1985)

Prezența unor personalități în memoria urmașilor poate fi foarte diferită. Uneori manifestarea strălucitoare din timpul vieții se stinge până la uitare. Alteori, persoane aproape necunoscute cresc în conștiința urmașilor, până la a deveni modele de viață pentru generații viitoare. Între aceste situații pot exista nenumărate alte evoluții ale amintirii înaintașilor în conștiința și viața urmașilor.

Părintele Gheorghe Șoima reprezintă una dintre acele personalități, care, fără a se bucura în timpul vieții de o celebritate ieșită din comun, în același timp a fost bine cunoscută nu numai de către apropiații săi, ci și de toți cei ce au venit în legătură cu activitatea sa. Poate cea mai bună imagine ar fi cea a unei lumini minunate, ascunsă însă, ferită sau chiar ținută „sub obroc”. Explicația cea mai simplă a acestei situații ar fi faptul că o bună parte a vieții Părintelui Gheorghe Șoima s-a desfășurat în timpul unui regim politic ateu, cel comunist, când, programatic, personalitatea unui preot și teolog ortodox nu avea nici o șansă de a parveni în avanscena vieții publice românești.

Pe de altă parte, Părintele Gheorghe Șoima a fost un muzician multilateral – compozitor, dirijor, muzicolog și profesor de muzică – atât în domeniul muzicii bisericești, dar și al celei laice, într-o vreme în care construcția „noii orânduiri” avea nevoie și de ceva mai autentic decât de

simpla propagandă politică. Din acest punct de vedere, valoroasa sa activitate etnomuzicologică, dar mai ales inspiratele sale aranjamente folclorice pentru coruri puteau fi „recuperate” de cultura regimului pentru activitatea artistică de masă. Mai trebuie spus că această acceptare a creației sale muzicale era mult ușurată și de caracterul blând și liniștit al Părintelui Șoima, care nu putea trezi vreo suspiciune de dizidență, fiind astfel „inofensiv” și nereprezentând nici un fel de pericol pentru „regim”.

Însă – și aceasta constituie lumina adâncă a Părintelui Gheorghe Șoima, care a luminat în timpul vieții sale și care luminează în continuare și din ce în ce mai intens, la mulți ani după petrecerea sa din această viață – arta și întreaga sa activitate a trecut întotdeauna dincolo de cele trecătoare, conjuncturale, politice, pentru a se ancora în cele veșnice, ale neamului și ale credinței.

Doar în această perspectivă putem înțelege mai bine unele aspecte ale vieții și activității Părintelui Gheorghe Șoima, desfășurate aproape exclusiv în Sibiu, între data nașterii, la 13 februarie 1911, în Sibiu și cea a trecerii la cele veșnice, tot în Sibiu, la 26 noiembrie 1985.

După studii la Liceul „Gheorghe Lazăr” din Sibiu (1921-1928), la Academia Teologică „Andreiană” din Sibiu (1928-1932), la Academia de Muzică și Artă Dramatică din București (1932-1937) și la Seminarul Pedagogic Universitar din Cluj (1937-1938), Gheorghe Șoima a fost hirotonit diacon (1938) și preot (1939). A fost apoi profesor suplinitor de muzică la Școala Normală „Andrei Șaguna” din Sibiu (1937-1941), profesor suplinitor de Cântări bisericești și Tipic la Academia Teologică „Andreiană” (1941-1943) și conferențiar la aceeași disciplină, inclusiv după 1948, la Institutul Teologic Universitar, la Conferința de Muzică bisericească și Ritual, până la pensionare (1976). În paralel a dirijat Corul Catedralei mitropolitane din Sibiu (1940-

1985). Toate acestea circumscriu partea cea mai importantă a activității sale, cea legată de slujirea sa preoțească și de cea muzicală în cadrul Bisericii.

Partea „pur muzicală” privește activitatea de dirijor al Reuniunii meseriașilor (1939-1949), al Întreprinderii Poligrafice, al Sindicatului învățământ și a. De asemenea, împreună cu Ilie Micu și cu Cornel Arion, a făcut parte dintre inițiatorii înființării Conservatorului de Muzică și Artă Dramatică (1946), apoi a Școlii Populare de Artă din Sibiu (1949); la aceasta din urmă a fost și profesor de armonie (1946-1959). Membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România (din 1952), a fost Președintele Cenaclului Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, filiala Sibiu (din 1955).

Opera sa publicistică și cea muzicală, deosebit de bogată, este uneori dificil de clasificat, aflându-se adesea la granița dintre teologic-bisericesc și muzical-muzicologic laic. Astfel, este autor de studii și articole de muzicologie, dar și cu caracter bisericesc, publicate în „Revista Teologică”, „Mitropolia Ardealului”, „Telegraful Român”, „Îndrumătorul bisericesc” etc. Iar opera sa muzicală cuprinde, alături de compoziții bisericesti, și lucrări laice, prelucrări folclorice, colinde, muzică simfonică și vocal-sinfonică – multe dintre aceste creații rămânând în manuscris.

Dintre scrierile sale cu caracter bisericesc (liturgic și pastoral) pot fi menționate: *Divina audiență* (în „Revista Teologică”, Anul XXVII/1937, nr.2, pag. 65-70), *Despre rugăciune* (Sibiu, 1942, 62 pag.), *Răspunsurile ecteniilor* (în „Revista Teologică”, Anul XXXII/1942, nr.1-2, pag. 46-50), *Arhitectura formelor cultice creștine* (în „Revista Teologică”, Anul XXXIII/1943, nr.1-2, pag. 65-73), *Temeiurile psihologice ale ritualului cultului divin* (în Anuarul XXIII/V al Academiei Teologice „Andreiane”, 1946-1947, pag. 65-87), *Aspecte ale cultului divin ortodox* (în „Îndrumătorul Bisericesc”, 1972, pag.

119-122); *Pregătirea pentru Sfintele Slujbe și evlavioasa lor trăire* (în „Îndrumătorul Bisericesc”, 1981, pag. 158-160); *Cui ne rugăm ?* (în „Mitropolia Ardealului”, Sibiu, Anul XXXI/1986, nr.1, ianuarie, pag. 36-43) etc.

Lucrările sale de muzicologie și etnomuzicologie, importante nu numai pentru vremea la care au fost publicate, numără titluri precum: *Valoarea educativă a muzicii* (în Anuarul Școlii Normale „Andrei Șaguna” din Sibiu - la 150 de ani de existență, Sibiu, 1938, pag.147-152), *Funcțiunile muzicii liturgice* (Sibiu, 1945, 104 pag.), *Înfrățirea popoarelor prin muzică* (în vol. „Biserica și problemele vremii”, Sibiu, 1947, pag.129-143), *Folclorul muzical religios* (în „Studii Teologice”, Anul II/1950, nr. 3-6, pag.288-294), *Rolul înalt al cântărilor bisericesti* (în „Îndrumătorul Bisericesc”, 1957, pag.179-182), *Muzica bisericască și laică în Institutul Teologic din Sibiu* (în „Mitropolia Ardealului”, Anul VI/1961, nr.11-12, pag.798-806), *Cântarea în comun la Sfânta Liturghie* (în „Îndrumătorul Bisericesc”, 1970, pag.141-142), *Expresivitatea religioasă a psaltichiei românești contemporane* (în „Biserica Ortodoxă Română”, Anul XCIV/1976, nr.5-6, pag.525-531) etc.

Creația sa componistică cuprinde lucrări corale bisericesti și colinde: *Opt colinde pentru cor mixt* (Sibiu, 1943), *Heruvicul și Ca pe împăratul* (în „Re” major, tipărite de Timotei Popovici în „Cântările Sfintei Liturghii pentru cor mixt”, Ed. a III-a, Sibiu, 1943, pag.23-25), *Axionul* („Cuvine-se cu adevărat”, tipărit în *Cântările Sfintei Liturghii pentru cor mixt*, edit. Pr.Vasile Grăjdian, Sibiu, 1998, pag.147-149), *Tatăl nostru* (tipărit în *Ibid.*, pag.160-162), Rămase în manuscris, mai pot fi amintite: *Doamne, iubit-am podoaba casei Tale* (1965), *În Biserica mării Tale stând*, *Rugăciunea Sf. Efrem Sirul*, *Psalmul I (Fericit Bărbatul)*, *Psalmul 65*, *Frații împreună*, *Rugăciune* (pe versuri de M.Eminescu), *Pe pământ pace*, *Cămara Ta*, *Cântare dragostei*

creștine, Stihiră (la Sărbătoarea Sf. Apostoli Petru și Pavel), *Cercetatu-ne-a de sus, Liturghia dogmatică în „La”* (1981) etc.

Alte creații și prelucrări corale ale Părintelui Gheorghe Șoima sunt: *La joc* (pentru cor mixt, versuri populare, 1950), *Jieneasca* (pentru cor mixt, pe versuri populare, București, 1950), *Mândru-i jocul Hațegana* (pentru cor mixt, pe versuri populare, București, 1951), *Nunta ciobănească* (suită de cântece populare pentru cor mixt, 1955), *Suită de cântece ciobănești* (poem pastoral, pe versuri de C. Dragoman, 1956), *Cantata înfrățirii* (pentru cor mixt, București, 1961), *Triptic pastoral* (pentru cor de femei, 1966), *Eu știu un basm* (baladă pentru cor mixt, pe versuri de O. Goga, 1967), *Speranța* (madrigal pentru cor mixt, 1968) etc. O bună parte dintre creațiile sale corale cu caracter laic au fost publicate în colecțiile: „Coruri” (Brașov, 1957), „Lucrări corale” (Sibiu, 1970), „Lucrări corale” (București, 1973).

Un loc cu totul special îl constituie creația sa simfonică, cuprinzând peste 20 de lucrări, între care: *Adagio molto espressivo* (1947), *Moment rapsodic* (pentru orchestră mare, 1951), *Jieneasca* (pentru orchestră, 1953), *Odă în memoria lui Gheorghe Lazăr* (1957), *Dans simfonic* (1958), *Triptic sibian* (1962), *Poem coregrafic* (1963), *Trei imagini simfonice* (1966), *Valsul studenților* (1966), *Alma Mater* (1969), *Simfonia „Alpii transilvani”* (1970).

În domeniul vocal-sinfonic, *Octoihul de la Sibiu* – oratoriu pentru cor, soliști și orchestră simfonică, 1970, rămas în manuscris – impresionant prin monumentalitatea sa, a fost prezentat în primă audiție abia la 9 noiembrie 2006, în Sibiu. Constituie una dintre puținele încercări de a utiliza cântarea tradițională de strană din Ardeal, notată de Dimitrie Cunțanu, în cadrul unor creații ample aparținând muzicii culte.

Pentru a încerca o sumară și concludivă caracterizare a prezenței moștenirii Părintelui Gheorghe Șoima în conștiința actuală a urmașilor săi, să

mai amintim că o stradă a Sibiului poartă numele său și că memoria sa este vie în sufletele care au cântat ca și coriști sub conducerea sa sau a celor care au avut ocazia să-i asculte compozițiile și interpretările sale.

Opera sa, așa cum a dovedit redescoperirea *Octoihului de la Sibiu*, așteaptă încă să fie cât mai bine cunoscută și pusă în valoare.

Bibliografie:

1. Nicolae Scutea, *Pr.prof.Gheorghe Șoima, un pisc al Alpilor Transilvaniei*, în „Îndrumătorul bisericesc”, Sibiu, 1993, pag.229-233;
2. Mircea Păcurariu, *Dicționarul teologilor români*, ed.a II-a, București, 2002, pag.479-480;
3. Idem, *Cărturari sibieni de altădată*, Cluj-Napoca, 2002, pag.631-635;
4. Gheorghe C. Ionescu, *Muzica bizantină în România. Dicționar cronologic*, București, 2003, pag.427-429;
5. Viorel Cosma, *Muzicieni din România*, vol. IX, București, 2006, pag.42-43.